

Elektrostatické pole

- Určete poměr velikostí elektrostatické a gravitační síly působící mezi protonem a elektronem ve vakuu. Hmotnost elektronu $m_e = 9,1 \cdot 10^{-31} \text{ kg}$, hmotnost protonu $m_p = 1,67 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$, gravitační konstanta $\kappa = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ Nm}^2/\text{kg}^2$. Částice mají stejný náboj opačného znaménka $Q_e = Q_p = e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$ a permitivita vakua $\epsilon_0 = 8,854 \cdot 10^{-12} \text{ F/m}$.

$$\left[\frac{F_E}{F_g} \doteq 2 \cdot 10^{39} \right]$$

- Elektrostatické pole je tvořeno dvěma soustřednými kulovými plochami o poloměrech $R_1 = 5 \text{ cm}$ a $R_2 = 8 \text{ cm}$, které jsou nabité náboji $Q_1 = 2 \cdot 10^{-9} \text{ C}$ a $Q_2 = -10^{-9} \text{ C}$. Určete intenzitu pole v místech vzdálených od společného středu kulových ploch $d_1 = 3 \text{ cm}$, $d_2 = 6 \text{ cm}$ a $d_3 = 10 \text{ cm}$.

$$[E_1 = 0 \text{ V/m}, E_2 = 5 \text{ kV/m}, E_3 = 0,9 \text{ kV/m}]$$

- Určete plošnou hustotu náboje σ na deskách kondenzátoru, jestliže na desky je přivedeno napětí $U = 200 \text{ V}$, desky jsou od sebe vzdáleny $d = 0,5 \text{ mm}$ a prostředí mezi deskami je vyplněno slídou ($\epsilon_r = 7$).

$$[\sigma = 24,8 \cdot 10^{-6} \text{ C/m}^2]$$

- Vypočtete, jak se změní původní kapacita C_0 deskového kondenzátoru o ploše desek $S = 100 \text{ cm}^2$, jestliže mezi desky vložíme vodivý plech o stejné ploše a tloušťce $d_p = 1 \text{ mm}$. Prostor mezi deskami je vyplněn vzduchem ($\epsilon_r = 1$) a desky jsou od sebe vzdáleny $d = 5 \text{ mm}$.

$$[\Delta C = 4,43 \cdot 10^{-12} \text{ F}]$$

- Vypočtete intenzitu elektrostatického pole ve vzdálenosti $d = 1 \text{ cm}$ od osy koaxiálního kabelu délky $l = 1 \text{ m}$ a kapacitu C tohoto kabelu, jestliže poloměr vnitřního vodiče $r_1 = 0,5 \text{ cm}$ a vnější poloměr stínění kabelu $r_2 = 1,5 \text{ cm}$. Prostor mezi vnitřním vodičem a stíněním vodiče má relativní permitivitu $\epsilon_r = 3$ a potenciální rozdíl je $U = 1000 \text{ V}$.

$$[C = 0,15 \cdot 10^{-9} \text{ F}, E = 91 \text{ kV/m}]$$

- Koule má povrchovou hustotu náboje $\sigma = 10^{-6} \text{ C/m}^2$ a potenciál $\varphi = 500 \text{ V}$. Tato koule je umístěna v dielektrickém prostředí o relativní permitivitě $\epsilon_r = 2,2$. Určete poloměr R koule, náboj Q na kouli, kapacitu C a elektrostatickou energii W koule.

$$[R = 9,74 \text{ mm} , Q = 1,19 \cdot 10^{-9} \text{ C} , C = 2,38 \text{ pF} , W = 0,3 \cdot 10^{-6} \text{ J}]$$

- Napětí mezi deskami kondenzátoru $U = 100 \text{ V}$, plochy desek $S = 200 \text{ cm}^2$, vzdálenost mezi deskami $r = 0,5 \text{ mm}$ a prostor mezi deskami je vyplněn vzduchem ($\epsilon_r = 1$). Vypočítejte velikost síly F , kterou se desky vzájemně přitahují, a určete práci W , kterou musíme vykonat, jestliže vzdálenost mezi deskami zvětšíme třikrát.

$$[F = 3,54 \cdot 10^{-3} \text{ N} , W = 1,18 \cdot 10^{-6} \text{ J}]$$